

Naar de Kern Compact Lanaken **Verslag focusgroep jongeren d.d. 10/12/2021**

Op vrijdag 10 december 2021 verzamelen we in Neerharen met een 12-tal enthousiaste jongeren om het met hen te hebben over de unieke eigenschappen van Lanaken. Hoe kijken zij nu naar hun gemeente en het centrum en hoe zien zij Lanaken over 20 jaar?

- het projectteam legt de doelen van het traject uit:
  - versterken van Lanaken centrum als ondernemende kern
  - samen met burgers, ondernemers, jeugd en andere betrokkenen het DNA – dat is de eigenheid / de unieke kracht - van Lanaken zichtbaar maken.
  - dit omzetten in een helder concept, een richtingaanwijzer voor de toekomst
  - toepassing van dit concept op het centrum van Lanaken
- doel focusgroep jongeren:
  - in kaart brengen hoe jongeren het eigen karakter van Lanaken ervaren, waar zij zich in hun gemeente mee verbinden
  - met jongeren kijken naar de toekomst van de gemeente en van het centrum

We starten zoals steeds met een kennismakingronde. We polsen naar hun woonplaats (centrum of deelgemeente) en hoe zij hun deelgemeente ervaren:

- gezellig, maar saai in Gellik II
  - veel oudere mensen in de buurt
  - wel leuke bistro
  - zie mezelf vertrekken uit Gellik (Lanaken), maar denk ook wel weer terug te komen
- in Lanaken-centrum is het rustig wonen
  - veel oude mensen
  - minder gemeenschapsleven in het centrum in vergelijking met de andere dorpskernen
- in Veldwezelt is er een leuk jeugdhuis
  - voor de rest weinig te beleven
- Rekem is een mooie plek om te wonen
  - vrienden wonen in Lanaken en Maasmechelen
  - best wel wat te beleven: o.a. carnaval
    - carnaval leeft in heel Lanaken
- woon in de buurt van Pietersheim
  - mooi wonen
  - vrienden in de buurt
  - café dichtbij (Groene Woud – “café voor oudere mensen”)
  - breng veel tijd door in het scoutslokaal (Neerharen)
- woon in Neerharen
  - in Lanaken-centrum naar school geweest
  - buiten de scouts weinig connectie met Neerharen

We vragen of er jongeren aanwezig zijn die Nederlandse roots hebben.

- zo'n 30% van de deelnemers is op jonge leeftijd met hun ouders vanuit Nederland naar Lanaken geëmigreerd
- iedereen heeft zijn jeugd doorgebracht in groot-Lanaken

Belang link met Nederlanders? Hoe zien de jongeren dit?

- jongeren beseffen dat veel welgestelde Nederlanders zich in Lanaken vestigen omwille van fiscale redenen
- ze hebben veel contact met Nederlandse kinderen
  - gaan ook allemaal hier naar school
- is voor ons normaal
- we gaan zelf ook gewoon met de fiets naar Maastricht
  - sterke connectie met Maastricht (eerder dan bijvoorbeeld met Hasselt)
- mensen in Lanaken zijn spontaan om babbeltje mee te slaan
  - dit is ook een teken van de Nederlandse cultuur
  - dit valt op wanneer je bijvoorbeeld gaat studeren in Leuven of Antwerpen
    - daar heb je dat niet

Ga je naar school in Lanaken?

- twee jongeren gaan naar school in Lanaken-centrum
- ongeveer de helft heeft school gelopen in het centrum van Lanaken, de rest in groot-Lanaken
  - volgens de jongeren is er een verschil in kwaliteit tussen de verschillende scholen en is het moeilijk te zeggen dat de scholen een aantrekkingsfactor op zich zijn
    - uit een eerdere sessie kwam echter wel naar boven dat de kwaliteit van het onderwijs in Lanaken hoger aangeschreven staat dan in de omliggende Nederlandse gemeenten waardoor er ook veel Nederlandse jongeren op de scholen in Lanaken zitten

Ga je vaak wandelen in Lanaken? Waar?

- bijna unaniem: de natuur is belangrijk voor jongeren
  - is iets waar je naar uitkijkt na een week op kot
- mooie/bijzondere plekken:
  - Nationaal Park Hoge Kempen
  - Kinderboerderij

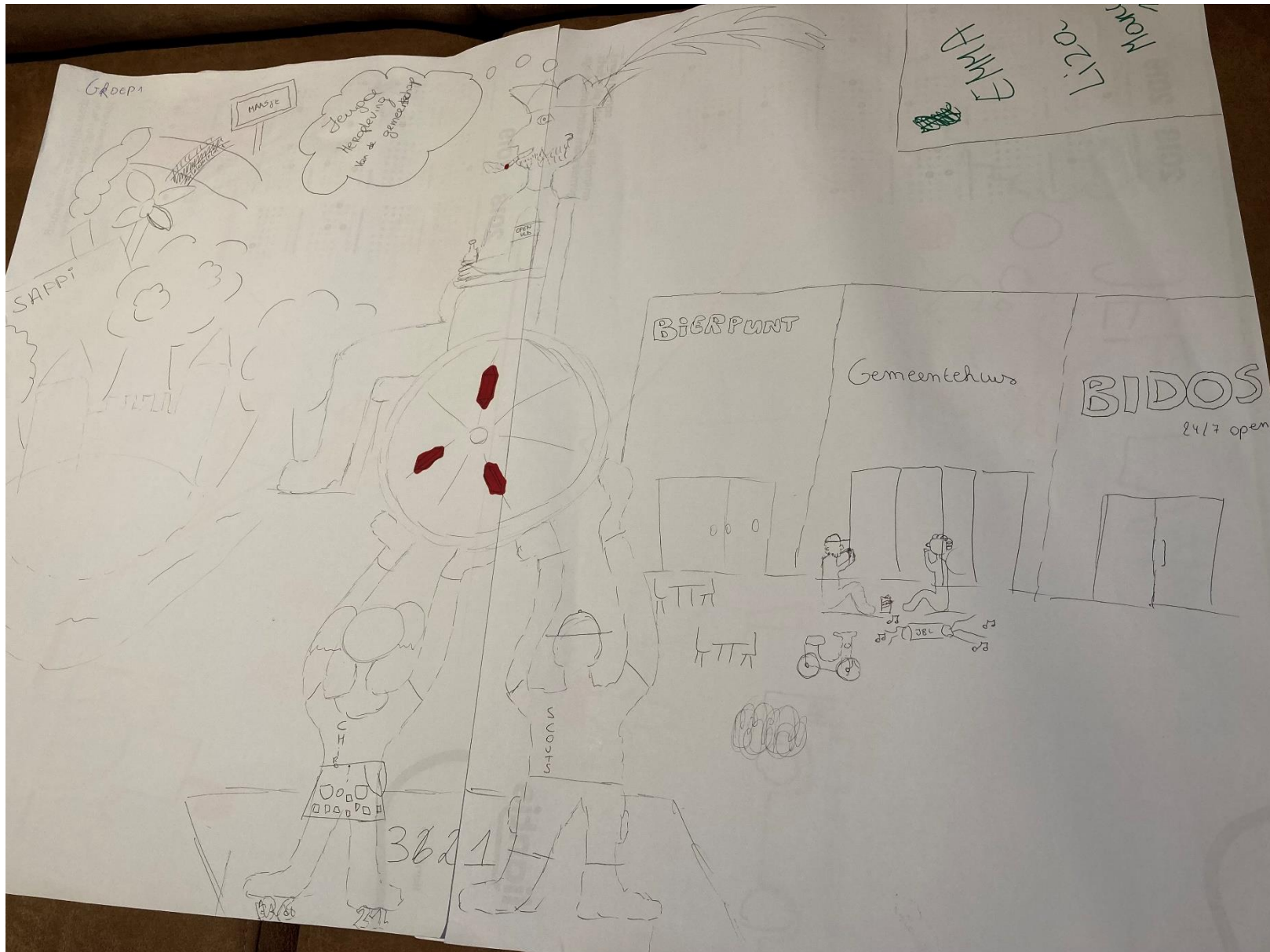
Winkel je wel eens in het centrum van Lanaken?

- slechts 25% van de deelnemende jongeren shopt wel eens in het centrum van Lanaken
  - geen aanbod voor jongeren, wel voor oudere mensen III
  - nabijheid van het aanbod Maastricht
  - budget is belangrijk voor jongeren

- enkele winkels die de jongeren interessant zouden vinden en die ze zouden bezoeken in het centrum van Lanaken:
  - Zara
  - Joskie (snoepwinkel): unaniem
    - intussen gesloten, was echte trekpleister
  - betaalbaar restaurant
  - Bart Smit was vroeger populair (gaat over speelgoedwinkel, eerder dan over merk)
    - Toychamp is niet hetzelfde
  - dierenwinkel
  - de winkels aan het handelscomplex van Smeermaas (Zeeman, Toychamp, ZEB, Kringloop,...)
  - vintagewinkel (type Think Twice)
  - een plek om uit te gaan

Oefening: stel je voor dat Lanaken een persoon is. Geef Lanaken een voornaam. Is het een vrouw of een man? Welke leeftijd heeft Lanaken? Wat zijn de uiterlijke kenmerken? Wat is het karakter? Waar is Lanaken goed in? Wat zijn de dromen/ambities van Lanaken?
We verdelen de deelnemers op in 3 groepjes en vragen samen te brainstormen en een tekening te maken. Onderstaand de resultaten:

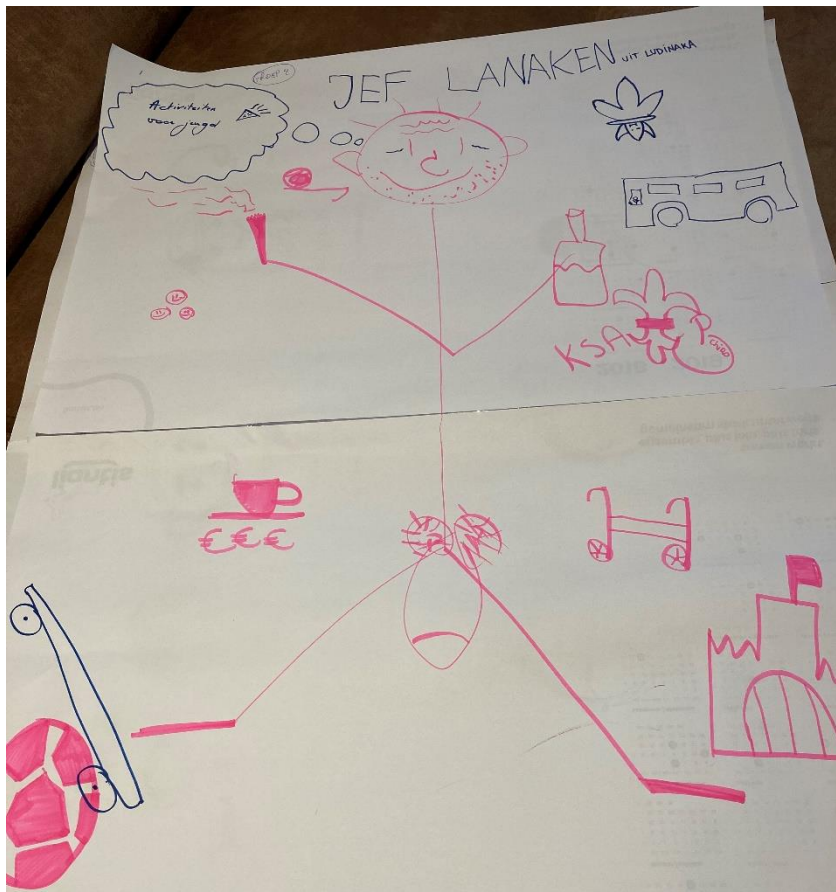
Groep 1 (meest realistisch)

- als naam Jos: 50-60 jaar en zit in rolstoel
  - veel oude mensen in Lanaken
  - te veel rusthuizen
    - mede hierdoor weinig beleving voor jongeren in het centrum
- carnavalshoed
  - carnaval is en blijft belangrijk
- Jos wordt gedragen door de jeugd (chiro + scouts)
  - jeugd is de toekomst/kracht van Lanaken
- ruzie met Rekem
  - Rekem wordt aanzien als buitenbeentje
    - enige deelgemeente met een afzonderlijke postcode
- gemeentehuis met hangjongeren en scooter
  - veel overlast voor gemeentehuis door hangjongeren
    - drugs spelen hier een belangrijke rol in
    - jongeren voelen zich zelf niet altijd veilig in het centrum
  - verkeersveiligheid
    - kan beter (geïllustreerd met reflectoren op tekening)
- Pietersheim is trekpleister met burcht, gracht, bosrijke omgeving
- Hoe ziet toekomst eruit?
  - skatepark: daar zit de jeugd, fijn om daar te zijn
  - enkele danscafés voor jongeren zouden leuk zijn
  - carnaval blijft belangrijk
- Sappi zorgt voor veel werkgelegenheid
  - reden waarom mensen in Lanaken blijven

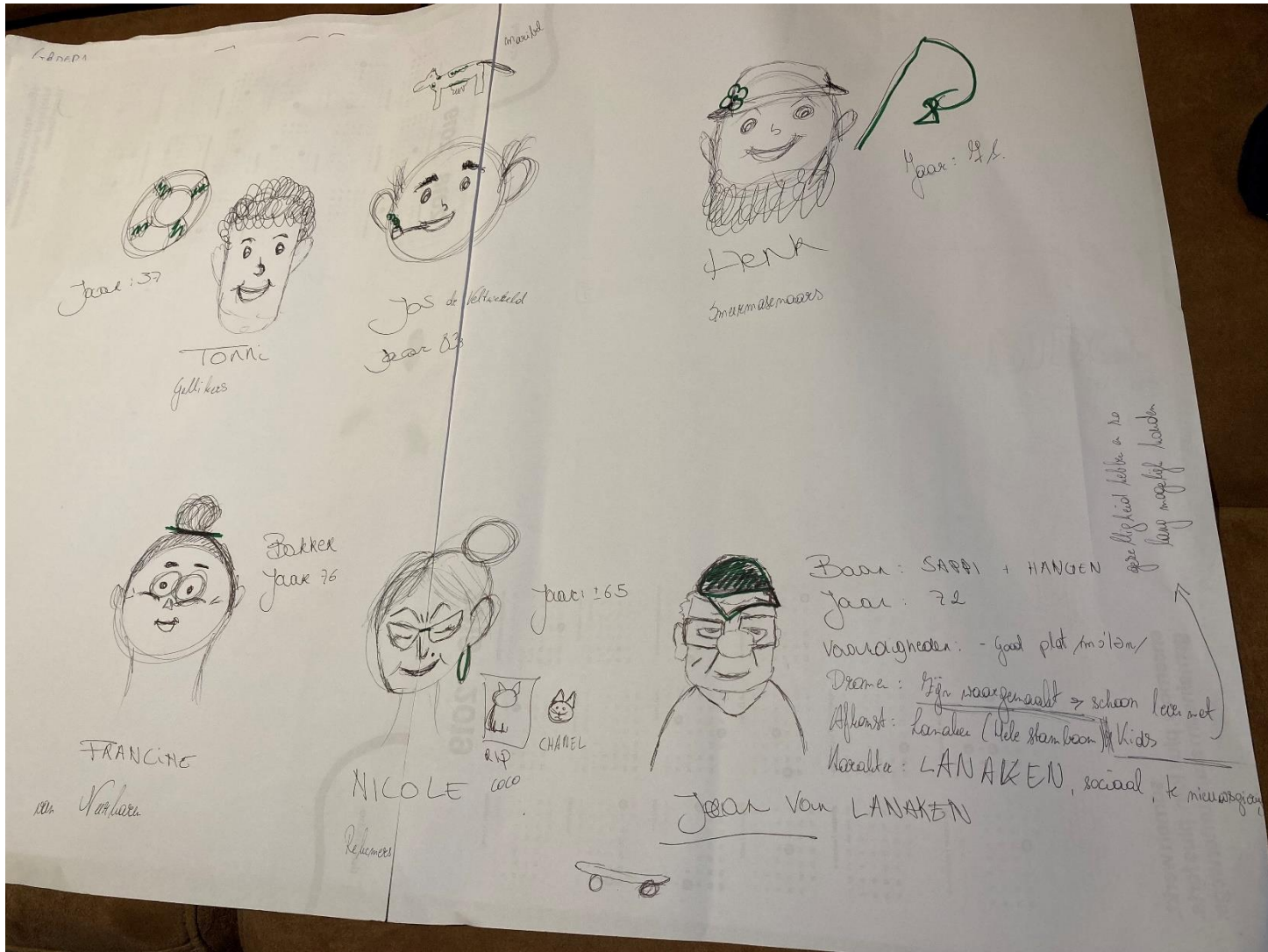
Groep 2 (dromen)

- als naam: Jefke Lanaken, oudere leeftijd
- carnaval, feest
- drugslabs, hangjongeren (overlast)
- Wie zijn die hangjongeren?
  - drugs gerelateerd
  - geven jeugd een slechte naam
  - creëert onveiligheidsgevoel
    - ook in Rekem en Neerharen
- centrum gericht op ouderen
  - veel koffiehuisjes
  - geen hippe cafés voor jongeren
- de gemeente heeft wel geïnvesteerd in voetbalvelden, skatepark, zwembad, finse piste
- veel jeugdbewegingen in Lanaken die zichzelf vermaken op eigen locaties
- een eigen plek in het centrum?
  - ja, wanneer er iets georganiseerd wordt
- droom:
  - meer activiteiten voor de jeugd
  - centrum waar veel jongeren kunnen samenkomen
- afstand vanaf Gellik en Veldwezelt tot het centrum van Lanaken
  - partybus inleggen (zeker als er evenementen zijn)
  - busvervoer in het algemeen laat te wensen over

Groep 3: creatiefst

- als naam: Jean van Lanaken
  - man van 72
  - heeft zijn hele leven bij Sappi gewerkt
  - spreekt dialect
- zelf hangjongere geweest tot hij werk vond bij Sappi
- wil gezellig centrum voor zijn kleinkinderen
- karakter = sociaal, nieuwsgierig

- Nicole Rekemers: chique madame met hondjes Coco en Chanel

- Francine van Neerharen klaagt op een subtiele manier

- Henk Smeermaas: 71 jaar, rijke visser, van Nederlandse afkomst

- Jos Veldwezelt: boer, 71 jaar, heeft een koe

- Tony van Gellik: 37 jaar, geeft les in fitness

Algemene conclusies:

- iedereen ziet Lanaken als een man
  - ouderwets, conservatief, pater familias
  - maar wel trots op de gemeente
  - iemand die honkvast is

- iedereen ziet Lanaken als sociaal
  - sociaal gedrag, gelinkt aan gezellig dialect (*)
    - jongeren vinden dat gezellig
    - iedereen kent iedereen
    - iedereen zegt hoi tegen elkaar

- link met Nederlanders is overal aanwezig

(*) over het dialect:

- 1 jongere spreekt dialect
  - meeste ouders van deze generatie hebben kinderen geen dialect aangeleerd
    - jongeren vinden dat jammer
    - zou een band creëren met ook andere generaties
  - grote link carnaval – dialect: liedjes, krant

Tot slot toetsen we de voorlopige bouwstenen af met de jongeren. (gedragenheid en opmerkingen in het blauw)

- Grensgemeente (allemaal akkoord)
- Ligging, vlakbij Maastricht
  - grote invloed op Lanaken qua ligging
    - maar niet op het karakter, Lanaken heeft eigen karakter
    - Lanaken-centrum wel veranderd door Maastricht
      - minder aanbod
      - meer appartementen
- Vriendelijk, gezellig (allemaal akkoord)
  - Behalve de hangjongeren
- Woongemeente (allemaal akkoord)
- slaapgemeente (Nederlanders) (niet akkoord)
- rust, ontspanning (NPHK, Pietersheim) (allemaal akkoord)
- sport: wandelen, fietsen, ... (allemaal akkoord)
- carnaval (allemaal akkoord)
- mooie dorpen (allemaal akkoord)
  - zeker Oud-Rekem
- senioren (allemaal akkoord)
- bereikbaarheid (voor auto) (allemaal akkoord)
  - “voor auto” is belangrijk
    - minder goed bereikbaar met openbaar vervoer
- alles is er (qua basisvoorzieningen) (niemand akkoord)
  - voor de jongeren is er niet veel in het centrum
- kanalen en beken; de Maas (allemaal akkoord)
- natuur